

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri uyarınca, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması arz ederim.

A. Tuncay ÖZKAN
İzmir Milletvekili

Ülkemizin en büyük tatlı su kaynaklarından biri olan İznik Gölü'nün su seviyesi hızla düşerken, gölü besleyen yer altı su tabakaları üzerindeki baskı da her geçen yıl artmaktadır. Bölgede faaliyet gösteren bazı sanayi tesislerinin kontrolsüz yer altı suyu kullanımı ise gölün ekolojik dengesi açısından kritik bir risk oluşturmaktadır.

Kamuoyuna yansıyan ciddi iddialara göre, ABD merkezli Cargill firması kendisine ücretsiz tahsis edilen 6 yer altı su kuyusundan yılda 1 milyon m³'ün üzerinde su çekmekte ve bu su, gölü besleyen stratejik nitelikteki yer altı su tabakalarından sağlanmaktadır. Firmanın "gölden su çekmiyoruz" yönündeki açıklaması ise, yer altı suyu rejiminin bütüncül yapısı dikkate alındığında gerçeği yansıtmamaktadır.

Bursa Ovası'nı, Orhangazi tarım havzasını ve İznik çevresini ayakta tutan bu yer altı su sisteminin sanayi tarafından kontrolsüz tüketilmesi, bölgesel bir ekolojik krize dönüşmüştür. Bu durum sadece bugünü değil; yarının içme suyu güvenliğini, tarımsal üretimini ve halk sağlığını da tehdit etmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Cargill firmasına tahsis edilen yeraltı su kuyusu sayısı kaçtır? Bu kuyuların tahsis koşulları, yıllık izin verilen su çekim miktarı nedir?
2. Şirketin yıllık fiilî su çekim miktarına ilişkin Bakanlığınızın elinde güncel denetim verisi var mıdır?
3. İznik Gölü'nü besleyen akiferlerin hidrojeolojik yapısı dikkate alındığında, söz konusu kuyulardan su çekiminin göl seviyesine etkisine dair bir etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
4. Bölgedeki diğer sanayi tesislerine tahsis edilen toplam yeraltı suyu miktarı nedir? Bu tesislerin gölü besleyen kaynaklara etkisine dair bir bütüncül değerlendirme çalışması yapılmış mıdır?
5. Cargill'e sağlanan yeraltı suyu tahsisinin "ücretsiz" olduğu iddiası doğru mudur? Doğruysa, bu uygulamanın hukuki dayanağı nedir?
6. İznik Gölü'nde su seviyesi düşüşünü durdurmak ve göl ekosistemini korumak için Bakanlığınızca yürütülen veya planlanan bir acil eylem programı var mıdır?
7. Yeraltı suyu kullanımını denetleyen sayaç, ölçüm ve izleme sistemlerinin düzgün çalışıp çalışmadığına yönelik son denetim ne zaman yapılmıştır?
8. İznik Gölü'nün su bütçesindeki bozulmanın sanayi su kullanımı kaynaklı olduğu yönündeki bulgular dikkate alınarak, tahsislerin sınırlandırılması veya askıya alınmasına yönelik bir çalışma yürütmekte misiniz?